

Asia: VN/5035/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tuomioistuinvirasto toteaa, että esityksessä on luovuttu aikaisemmasta työryhmän ehdotuksesta, jonka mukaan tuomioistuimia ja Tuomioistuinvirastoa koskeva valvonta keskitettäisiin oikeuskanslerille. Tuomioistuinten laillisuusvalvonta jäisi siten nykyisen sääntelyn varaan. Tuomioistuinvirasto pitää tätä hyväksyttävänä ratkaisuna ottaen huomioon, että esitys on rajattu koskemaan ainoastaan ylimpien laillisuusvalvojien tehtävien jakamista. Tuomioistuinvirasto pitää kuitenkin tarpeellisena, että tuomioistuinten laillisuusvalvonnan kehittämistä tarkastellaan jatkossa ennen kaikkea tuomioistuinten riippumattoman aseman näkökulmasta, kuten sekä korkein oikeus että korkein hallinto-oikeus ovat aikaisempaan työryhmän mietintöön antamissaan lausunnoissa katsoneet.

Tuomioistuinten laillisuusvalvonnan järjestämistä pohdittaessa ja kehitettäessä tulisi kiinnittää huomiota myös siihen, mikä on toimivaltainen valvontaviranomainen tietosuojavaltuutetun toimivallan ulkopuolelle rajatun tuomioistuinten lainkäyttötoiminnan osalta. Kysymys toimivaltaisesta valvontaviranomaisesta nousee usein esille muun muassa lainkäyttötoiminnassa tapahtuneiden henkilötietojen tietoturvaloukkausten yhteydessä (tietosuoja-asetuksen 33 artikla) sekä ennakkokuulemisten (tietosuoja-asetuksen 36 artikla) ja rekisteröityjen informointien kohdalla (tietosuoja-asetuksen 13 artikla 2d- kohta ja 14 artikla 2e-kohta). On myös henkilötietojen käsittelyyn liittyviä asioita, joiden osalta ei aina ole selvää, tulisiko toimintaa arvioida tuomioistuinten lainkäyttötehtäviin liittyvinä käsittelytoimina tietosuojanäkökulmasta; esimerkkinä tästä voidaan mainita lainkäyttötehtäviin liittyvien tietojärjestelmien kehittäminen ja ylläpito. Koska toimivaltaisesta valvontaviranomaisesta ei ole säädetty selkeästi, tietosuojasäännösten mukaisista menettelytavoista on aiheutunut epäselvyyttä tuomioistuinsektorilla. Mikäli katsotaan, että tätä kysymystä ei ole mahdollista ottaa tarkasteltavaksi tässä yhteydessä, asia tulisi joka tapauksessa ottaa tarkasteltavaksi ja lainsäädäntöä tulisi selkiyttää.

Lausunnon antamisesta on päättänyt ylijohtaja Riku Jaakkola ja lausunnon on esitellyt kehitysosaston johtaja Pasi Kumpula.

Jaakkola Riku
Tuomioistuinvirasto